

BROJNI SISTEMI

Snežana Kerndl

BROJNI SISTEMI

Brojni sistem je formalni matematički sistem za prikazivanje brojeva

Osnovne karakteristike brojnog sistema su:

- Skup cifara pomoću kojih zapisujemo broj
- Baza (osnova) brojnog sistema – predstavlja broj cifara pomoću kojih možemo zapisati broj

BROJNI SISTEMI

Koji brojni sistem nam je do sada poznat?

Pomoću kojih cifara zapisujemo brojeve?

Koliko je tih cifara?

Dekadni brojni sistem, koristi 10 cifara za zapisivanje broja i to su cifre:

0,1,2,3,4,5,6,7,8,9

$$5718 = 5 \times 10^3 + 7 \times 10^2 + 1 \times 10^1 + 8 \times 10^0$$

BROJNI SISTEMI

Naziv	Osnova	Cifre
Binarni	2	0,1
Oktalni	8	0,1,2,3,4,5,6,7
Dekadni	10	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9
Heksadekadni	16	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,A,B,C,D,E,F

BINARNI SISTEM

Zbog prirode elektronskih kola koja služe za memorisanje podataka, u informatici i elektronici najznačajniju ulogu ima binarni brojni sistem.

BIT – jedna binarna cifra (1 ili 0)

Elektronsko kolo	Binarna vrijednost
Ima napona	1
Nema napona	0

BINARY DIGIT

1 B (bajt)	8 bita
1 KB (kilobajt)	1024 B
1 MB (megabajt)	1024 KB
1 GB (gigabajt)	1024 MB
1 TB (terabajt)	1024 GB

KONVERZIJA IZ DEKADNOG BROJNOG SISTEMA U BINARNI

46	:2
23	0
11	1
5	1
2	1
1	0
0	1

$$(46)_{10} = (101110)_2$$

KONVERZIJA IZ BINARNOG BROJNOG SISTEMA U DEKADNI

$$(101110)_2 = 1 \times 2^5 + 0 \times 2^4 + 1 \times 2^3 + 1 \times 2^2 + 1 \times 2^1 + 0 \times 2^0 = \\ = 32 + 0 + 8 + 4 + 2 + 0 = 46$$

ZADACI

I GRUPA

Ilustrovati časovnik sa brojevima zapisanim u binarnom obliku.

II GRUPA

Brojeve

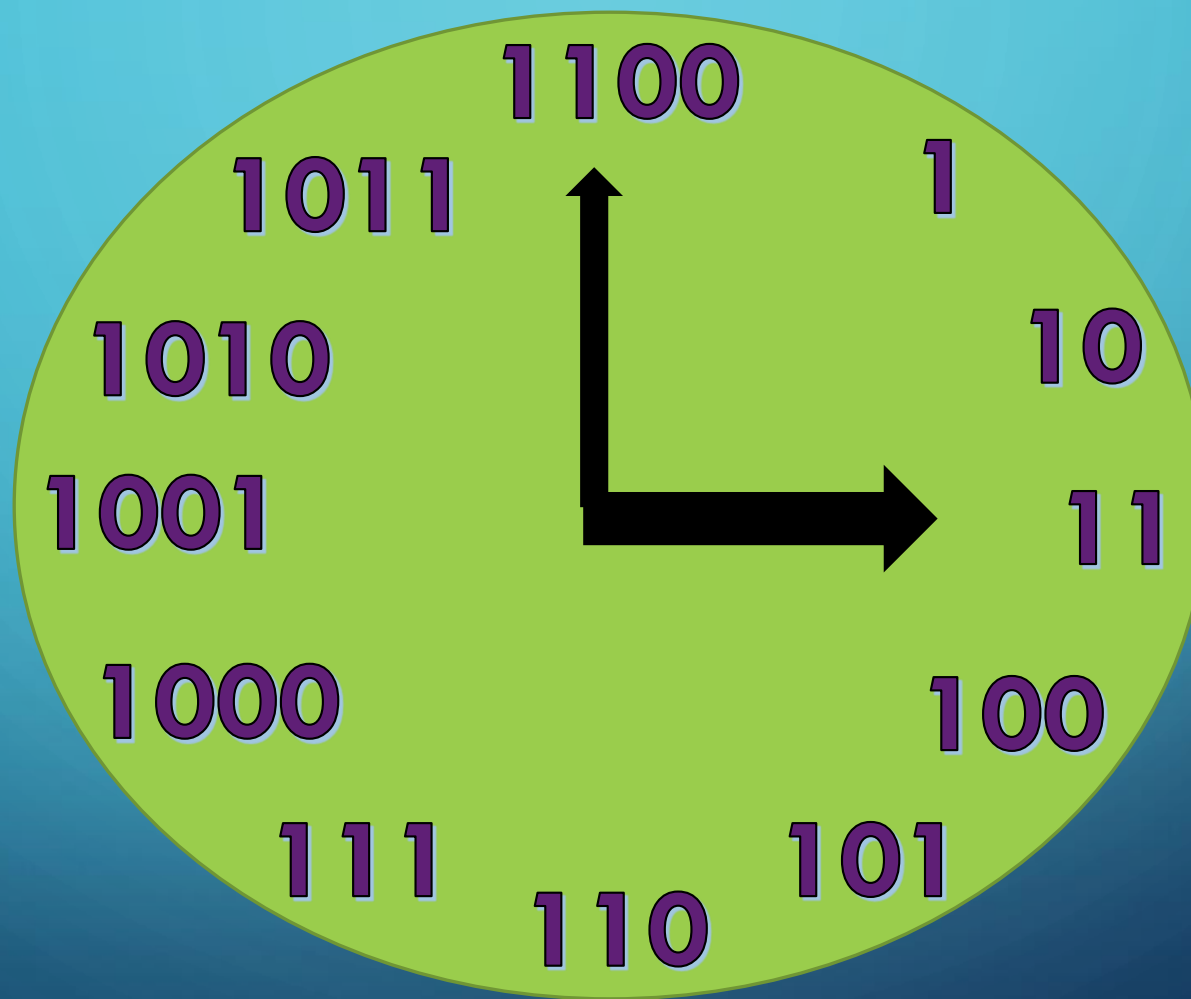
000110, 1011, 100 i 01 konvertovati u dekadni brojni sistem. Sabrati date brojeve i dobijeni zbir pretvoriti u binarni oblik.

III GRUPA

Današnji datum u obliku dan/mjesec/godina zapisati pomoću binarnog brojevnog sistema.

I GRUPA

II GRUPA

$$(000110)_2 = 0 \times 2^5 + 0 \times 2^4 + 0 \times 2^3 + 1 \times 2^2 + 1 \times 2^1 + 0 \times 2^0 = 0 + 0 + 0 + 4 + 2 + 0 = 6$$

$$(1011)_2 = 1 \times 2^3 + 0 \times 2^2 + 1 \times 2^1 + 1 \times 2^0 = 8 + 0 + 2 + 1 = 11$$

$$(100)_2 = 1 \times 2^2 + 0 \times 2^1 + 0 \times 2^0 = 4 + 0 + 0 = 4$$

$$(01)_2 = 0 \times 2^1 + 1 \times 2^0 = 0 + 1 = 1$$

$$6 + 11 + 4 + 1 = 22 = (10110)_2$$

22	11	5	2	1	0
:2	0	1	1	0	1

III GRUPA

Dan 03

3	:2
1	1
0	1

Mjesec 09

9	:2
4	1
2	0
1	0
0	1

2019	:2
1009	1
504	1
252	0
126	0
63	0
31	1
15	1
7	1
3	1
1	1
0	1

03/09/2019

11/1001/11111100011

Za nastavne materijale posjetite websajt:

skolskainformatika.weebly.com